

30.4.2014

STATSRÅDETS FÖRORDNING OM UTVECKLING AV REGIONERNA OCH FÖRVALTNING AV STRUKTURFONDSVERKSAMHETEN

Allmänt och författningsgrund

Lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014) (nedan ALKE-lagen) innehåller bestämmelser om systemet för planering av regionutvecklingen och om förvaltningen av strukturfonderna. Syftet med förordningen är att ge bestämmelser som förtydligar och förenhetligar den praktiska verksamheten när det gäller utvecklingen av regionerna och förvaltningen av strukturfonderna.

Med stöd av ALKE-lagen kan man ge närmare bestämmelser med en förordning av statsrådet om uppgifterna för förvaltningsmyndigheten för strukturfondsprogrammet, den attesterande myndigheten och revisionsmyndigheten (8–10 §), om de förmedlande organens förutsättningar och uppgifter (11 §), om sammansättningen, mandatperioden och de specifika uppgifterna för delegationen för regional- och strukturpolitik (13 §), om övervakningskommitténs mandatperiod, sammansättning, medlemmar och uppgifter (14 §), om samarbetsgruppernas sammansättning, mandatperiod, arbetsmetoder och uppgifter (16 §), om innehållet i och övervakningen av de riksomfattande prioriteringarna i regionutvecklingen, om innehållet i de mål och åtgärder som ministerierna anger och om de förfaranden som ska iakttas i fråga om 1 mom. (29 §), om målen för och innehållet i de särskilda programmen och om det förfarande som ska iakttas vid beredningen, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av dem (30 §), om innehållet i en plan för hållbar stadsutveckling, om det förfarande som ska iakttas i verksamheten och om vem som svarar för verksamheten (31 §), om den innehållsstruktur, det förfarande och den tidtabell som ska iakttas vid utarbetandet av ett landskapsprogram och planen för dess genomförande (32–33 §), om beredningen av Europeiska unionens strukturprogram och planer och om innehållet i dem samt om styrgruppernas sammansättning och uppgifter (35 §), om förfarandet för utarbetandet av ett samarbetsavtal (45 §), om de förfaranden som ska iakttas och de nyckeltal som ska användas vid utvärdering och övervakning av program.

Motivering

1 kap. Nationell regionutveckling

1 § Sammansättning och mandatperiod för delegationen för regional- och strukturpolitik

I delegationen för regional- och strukturpolitik ska i huvudsak samma instanser vara representerade som nu: de ministerier som är centrala för regionutvecklingen, landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-central) enligt

storregioner, regionförvaltningsverken, Finlands kommunförbund rf och de viktigaste arbetsmarknads- och näringsorganisationerna samt miljöorganisationerna och de organisationer som främjar jämställdheten mellan könen. Som en förändring av nuläget föreslås att man som medlemmar också kan utse representanter för de samarbetsorgan som ansvarar för beredningen av de centrala politiska sektorer som ingår i regionutvecklingen. Det är då fråga om ordförande eller vice ordförande för samarbetsgrupperna för stadspolitik och landsbygdspolitik samt för skärgårdsdelegationen. Med medlemskap i samarbetsorganen kan man se till att de politiska sektorernas synpunkter i högre grad beaktas och samordnas i hela regionutvecklingen. Dessutom föreslås att delegationens medlemmar ska ha en sådan ställning att de på ett uttömmande sätt kan bedöma och framföra de synpunkter den organisation eller instans de representerar står för och hur organisationens eller instansens verksamhet påverkar regionutvecklingen.

Man kan inbjuda experter till delegationen antingen med anknytning till ett specifikt ärende som behandlas eller också permanent. När man inom delegationen diskuterar partnerskapsavtal ska man också bjuda in företrädare för Ålands landskapsregering samt förvaltningsmyndigheterna för programmen och andra behövliga instanser i enlighet med partnerskapsavtalet. Sametinget ska bjudas in i samband med ärenden som gäller samernas kulturella självstyre. Delegationens ordförande och vice ordförande ska vara representanter för arbets- och näringsministeriet liksom nu. Dessutom utnämner arbets- och näringsministeriet ett sekretariat bestående av tjänstemän för att bereda delegationens möten.

Delegationen kan tillsätta sektioner för de teman som ska behandlas under mötena. Sektionerna kan beroende på temat vara antingen tidsbundna eller permanenta. Till exempel för uppgifter som kräver tid, såsom programberedning och förnyande av lagstiftning, kan man utnämna tidsbundna sektioner vars arbete styrs av delegationen, som också ger riktlinjer för innehållet.

2 § Uppgifter för delegationen för regional- och strukturpolitik

Paragrafen ska precisera uppgifterna i 13 § i ALKE-lagen. Delegationen för regional- och strukturpolitik är det viktigaste organet i centralförvaltningen för samordning och partnerskap i ärenden som gäller regionutveckling. Enligt 1 punkten i förslaget stöder det arbets- och näringsministeriet samt övriga ministerier i deras uppgifter att samordna och följa upp planer och program som gäller utvecklingen av regionerna. Dessutom ska delegationen enligt 2 och 3 punkten verka som ett organ som samordnar beredningen av planerna och programmen samt följer upp genomförandet. Till åtskillnad från de uppgifter som hör till kommittén för uppföljning av strukturfondsprogrammet gäller delegationens uppgift samordning och uppföljning av programhelheter, inte förvaltning av enskilda program. Vid behov kan delegationen på basis av observationer framställa förslag som gäller strukturfondsprogrammet till vederbörande organ som ansvarar för programmets genomförande. Dessutom föreslås att delegationen behandlar centrala lagstiftningspropositioner och andra centrala dokument i anknytning till genomförandet av olika program i enlighet med sin samordningsuppgift. Delegationen för regional- och strukturpolitik har bland annat verkat som styrande organ för reformen av lagstiftningen om regionutveckling.

3 § Samarbetsgruppernas sammansättning och mandatperiod

Enligt 16 § i ALKE-lagen kan man tillsätta samarbetsgrupper för samordning av beredningen och verkställandet av de särskilda program eller andra regionalpolitiskt viktiga helheter som avses i lagen. Med andra viktiga helheter avses exempelvis stads- och landsbygds politik. Syftet är att samarbetsgruppen ska verka i samband med det ministerium till vars område det särskilda programmet eller en annan viktig helhet med tanke på regionutvecklingen hör. Om det då är fråga om en samarbetsgrupp som är anknuten till genomförandet av strukturfondsprogrammet ska den tillsättas så att gruppens sammansättning fyller kraven på partnerskap enligt Europeiska unionens lagstiftning.

4 § Samarbetsgruppernas uppgifter

I 4 § i förslaget till förordning beskrivs samarbetsgruppernas viktigaste uppgifter. De samarbetsgrupper som utnämns för de särskilda programmen ska säkerställa det samarbete som behövs i beredningen och verkställandet av programmet. De samarbetsgrupper som tillsatts för andra viktiga regionpolitiska helheter sköter det samarbete som behövs för helheten.

I 2 mom. i paragrafen föreslås att samarbetsgrupperna och delegationerna för den nationella landsbygds politiken, stadspolitik och skärgårdspolitik ger en årlig redogörelse för sin verksamhet och dess samordning till delegationen för regional- och strukturpolitik. Målet är att samarbetet mellan de politiska sektorer som ingår i regionutvecklingen ska intensifieras. Också andra delegationer som tillsatts med stöd av den här paragrafen ska rapportera till delegationen för regional- och strukturpolitik. Regelbunden rapportering gör det möjligt för delegationen att sköta sin uppgift att samordna utvecklingen av regionerna med de planer och program som gäller denna.

5 § Beredningen av, innehållet i och uppföljningen av regionutvecklingsbeslut

Beredningen av ett regionutvecklingsbeslut ska ske i omfattande samarbete med de instanser som deltar i utvecklingen. Förfarandet ska motsvara beredningssättet av statsrådets föregående målbeslut som gällde regionutveckling. Eftersom de relevanta instanserna är representerade i delegationen för regional- och strukturpolitik är det naturligt att delegationen styr beredningen. Dessutom kan man i beredningsfasen använda olika förfaranden för hörande, deltagande och utlåtande, i vilka också instanser som inte hör till delegationen kan delta.

Regionutvecklingsbeslutet ska beredas på basis av regeringsprogrammet inom regeringsperiodens första år. Den utsatta tiden ska vara densamma som i beredningen av det föregående målbeslutet.

Innehållsstrukturen i beslutet ska till väsentliga delar vara likadan som i det föregående målbeslutet. En förändring är att beslutet ska vara mer strategiskt än det föregående och att det endast ska innehålla riktlinjer för åtgärder som särskilt förutsätter en förändring.

6 § Uppställning av förvaltningsområdenas mål för regionutvecklingen

Man har under de senaste åren strävat efter att öka sambandet mellan förvaltningsområdenas regionstrategier och deras övriga planering. Utvärderingarna av målbesluten om statsrådets regionutveckling och av de regionala strategierna 2010 och 2011 visade att regionstrategierna som separata dokument förblev lösryckta i ministerierna och hade knappt någon verklig effekt. I det målbeslut som godkändes 2011 konstaterades det att man för att förbättra effekten ska låta ministeriernas regionstrategierna ingå i förvaltningsområdenas övriga strategiska planeringsdokument och i genomförandet av sektorpolitiken. Exempelvis uppgjordes inget separat regionstrategidokument 2012 vid arbets- och näringsministeriet, utan de mål som särskilt gällde förvaltningsområdet inkluderades i koncernstrategin och i andra substansstrategier.

Sambandet mellan statsrådets regionutvecklingsbeslut och förvaltningsområdenas regionstrategier har ansetts vara i behov av ytterligare intensifiering. Därför bifogades de betraktelser som avses i 29 § i ALKE-lagen och som beskriver förvaltningsområdenas mål och viktigaste åtgärder för regionutveckling statsrådets regionutvecklingsbeslut. I praktiken ska regionstrategierna i fortsättningen beredas samtidigt med regionutvecklingsbeslutet. Då tas de strategiska riktlinjerna för regeringsperioden med i beslutet, och som bilaga presenteras konkretare åtgärder inom varje förvaltningsområde. I fråga om innehållsstrukturen i regionstrategierna föreslås inga förändringar.

Förut har förvaltningsområdenas regionstrategier beretts i huvudsak efter att statsrådets beslut blivit klart, före hösten följande år. Nu när beredningen sker samtidigt som regionutvecklingsbeslutet, kommer regionstrategierna att bli klara nästan ett år tidigare. Då kommer vi också snabbare till genomförandefasen.

7 § Centrala ministerier som deltar i genomförandet av regionutvecklingen

I paragrafen ska man fastställa de centrala ministerier som deltar i genomförandet av regionutvecklingen och lägger upp strategin för regionutvecklingen för sitt förvaltningsområde.

I det målbeslut för 2011–2015 som gällde statsrådets regionutveckling bestämdes att regionstrategin ska utformas i de ministerier som är centrala för utvecklingen av regionerna. Dessa är arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. Dessutom skulle en regionstrategi också läggas upp vid inrikesministeriet, som har en aktiv roll i genomförandet av Finlands arktiska strategi och i närområdessamarbetet. Dessa ministerier föreslås också utnämnas till ministerier som deltar i genomförandet av regionutvecklingen. Ministerierna bör fastställas redan innan man börjar bereda nästa statsrådsbeslut om regionutveckling. I beredningen av regionutvecklingsbeslutet har de här ministerierna en central position.

8 § *Målen för och innehållet i de särskilda programmen*

I paragrafen ska bestämmelser om målen för och innehållen i statsrådets särskilda program ingå. Syftet är att med de särskilda programmen uppfylla målen i statsrådets regionutvecklingsbeslut. Dessutom kan ett ministerium med befogenhet att genomföra programmet sätta närmare mål, viktiga med tanke på det egna ansvarsområdet, för ett särskilt program. De särskilda programmen kan också gälla flera förvaltningsområden, och då fastställer man de förvaltningsövergripande målen i samarbete mellan de behöriga ministerierna.

De regionala planer som bereds inom regionerna för att genomföra ett särskilt program ska iaktta både det riksomfattande särskilda programmet och landskapsprogrammet. Målen i ett särskilt program ska alltså ingå i regionens utveckling och stöda de prioriteringar som fastställts i landskapsprogrammet. Utöver målen för ett riksomfattande särskilt program kan man också sätta regionala mål, med vilka de regionala särdragen får uppmärksamhet och åtgärderna genomförs mer fokuserat enligt de regionala behoven.

9 § *Beredningen, verkställandet och uppföljningen av särskilda program*

Paragrafen ska innehålla bestämmelser om beredningsansvaret för de särskilda programmen. Bestämmelsen motsvarar tidigare praxis. Dessutom ska 2 mom. i paragrafen innehålla bestämmelser om ansvaret hos det ministerium som svarar för att ett särskilt program genomförs att tillräckligt styra verkställandet av programmet för att säkerställa att målen nås. För övervakningen av de regionala programmen och för rapporteringen till det behöriga ministeriet svarar de landskapsförbund och de NTM-centraler som har godkänt det regionala programmet. Bestämmelsen motsvarar tidigare praxis.

10–11 § *Landskapsprogrammets innehållsstruktur och tidtabell för beredningen*

I paragrafen preciseras till vissa delar innehållsstrukturen i det landskapsprogram som beskrivs i 32 § 1 mom. i ALKE-lagen. I 1 punkten i paragrafen föreslås att det i programmet ska ingå en beskrivning av effekterna av de program som genomförs inom landskapet. Målet är att bedömningarna och erfarenheterna av olika program ska utnyttjas i beredningen av ett nytt program. Enligt 2 punkten i paragrafen ska landskapsprogrammet innehålla en beskrivning av utvecklingsåtgärderna och samarbetsmöjligheterna för olika delar av området, såsom skärgårds-, landsbygds- och stadsregionerna samt samordningen av dessa med landskapets utvecklingsmål. I olika landskap har exempelvis skärgårdsregionerna sina egna utvecklingsbehov, vilka bör identifieras och uppmärksammas inom landskapets utveckling som helhet. Å andra sidan finns det ett behov av att intensifiera samordningen mellan utvecklingsåtgärderna inom olika regiontyper och samarbetet mellan dessa.

I landskapsprogrammet kan man fastställa samarbetsområden för kommunerna på samma sätt som i det tidigare samarbetet mellan ekonomiska regioner. Ett fastställande i stället för det tidigare förfarandet med ekonomiska regioner på statsrådsnivå baserar sig på regionens eget beslut och stöder sålunda ett samarbete på regionernas egna villkor. Det blir också lättare att göra ändringar och minskar den förvaltningsmässiga bördan.

Det är viktigt att i landskapsprogrammets finansieringsplan separat bedöma statens, Europeiska unionens, kommunernas och övriga offentliga samfunds andelar i finansieringen av programmet. Avsikten är att i planen preliminärt uppskatta den finansiering som används på utvecklingen av regionen i sin helhet, inklusive finansieringen från strukturfonderna samt från landsbygds- och fiskerifonderna. Fastställandet av regionens egen finansiering visar på kommunernas engagemang i utvecklingen av den egna regionen. Finansieringsplanen kan emellertid endast vara en preliminär uppskattning, som inte har bindande betydelse för vare sig budgeteringen eller den regionala allokeringen av statens eller kommunernas finansiering. Finansieringsplanen preciseras i landskapsprogrammets genomförandeplan, som kan basera sig på konkretare projektplaner och åtgärder.

För att man ska kunna följa upp och mäta effekterna av programmet är det viktigt att sätta mål och fastställa mätare för dem. Mätarna kan vara antingen kvantitativa parametrar som beskriver regionutvecklingen eller kvalitativa utvecklingsmål. För att man ska kunna göra jämförelser mellan landskapen ska mätarna delvis vara desamma i de olika landskapen. Om det här kan man ge rekommendationer i arbets- och näringsministeriets anvisningar för hur landskapsprogrammen ska utarbetas. Förfarandet motsvarar det som nu är i bruk.

Paragraferna 18–23 i ALKE-lagen gäller landskapens samverkan och samarbete. I 6 punkten i paragrafen föreslås att landskapsprogrammen ska innehålla en redogörelse för sådana planer och viktiga projekt som utformas i landskapens samarbetsområden och i annat samarbete mellan landskapen. Åtminstone de viktigaste temaområdena och temana för samarbetet ska antecknas som mål med samma innehåll i landskapsprogrammen för respektive regioner. Samarbetet kan beskrivas konkretare i landskapsprogrammets genomförandeplan.

Det finns bestämmelser om beredningen av ett landskapsprogram i 32 § 3 mom. i lagen. I programmet ska en beskrivning av programmets beredningsfaser och av de instanser som deltagit ingå. Med det här vill man säkerställa genomgripande möjligheter att delta för invånarna och olika intressent- och partnerskapsinstanser och att dessa förbinder sig att fastställa mål för utvecklingen av regionen och se till att de uppfylls.

I 2 mom. i paragrafen föreslås att fastställandet av utvecklingsbehoven och målen i landskapsprogrammet ska basera sig på det gemensamma prognostiseringsarbetet mellan landskapsförbundet och de övriga instanserna som deltar i regionutvecklingsarbetet. Ansvaret för samordningen av prognostiseringen i regionen ligger hos landskapsförbunden. I programarbetet måste man se till att det arbete som görs på olika håll utnyttjas på ett uttömmande sätt när man överväger utvecklingsmålen och -alternativen.

I 11 § som gäller utarbetandet av ett landskapsprogram föreslås att landskapsprogrammet ska utarbetas under första hälften av det år som följer efter det år då fullmäktigeperioden inleds. Programperioden är fyra år, liksom nu. Tidtabellen för beredningen komprimeras med ett år. Den snabbare beredningen möjliggörs genom att man exempelvis kombinerar beredningsprocesserna för landskapsplanen och -programmet. Det finns emellertid skäl att lämna en viss flexibilitet i

beredningstidtabellen bland annat på grund av strukturfondernas programperiod och andra motsvarande orsaker. De landskapsprogram som för närvarande är under beredning tidigarelades med ett halvt år på grund av att strukturfondernas programperiod skiftade.

12 § *Innehållsstrukturen i landskapsprogrammets genomförandeplan*

Enligt 1 mom. i paragrafen ska prioriteringarna och de centrala åtgärderna för de följande åren i genomförandet av landskapsprogrammet samt de parter som ansvarar för finansieringen ingå i landskapsprogrammets genomförandeplan.

Enligt mom. 2 i paragrafen ska man i finansieringsgranskningen av landskapsprogrammets genomförandeplan utöver den nationella statliga och kommunala finansieringen av regionutvecklingen för Europeiska unionens del beskriva allokeringen av ERUF- och ESF-finansieringen och statens motfinansiering av den regionala planen för Finlands operativa program Hållbar tillväxt och arbete 2014–2020. Allokeringen av EU-finansieringen ska beskrivas enligt verksamhetslinjer och myndighet för de följande två åren på basis av det landskapsvisa vinkeltalet som förvaltningsmyndigheten meddelar. Förslaget om allokering av genomförandeplanens EU-finansiering är avsedd att beaktas när man bereder utdelningen av medel. Förvaltningsmyndigheten har rätt att avvika från regionernas förslag för att säkerställa att programmet genomförs fullt ut. Dessutom ska man i planen ge en uppskattning av övrig finansiering från Europeiska unionen som har betydelse för regionen, såsom finansiering från landsbygds- och fiskerifonden, kommunfinansiering och annan offentlig finansiering enligt verksamhetslinjer och myndigheter. Finansieringsplanen gäller för EU:s del den regionala planen. Innehållet i de riksomfattande temana och deras finansiering delges samarbetsgrupperna.

Enligt mom. 3 i paragrafen sker samarbetsgruppens ställningstagande till de riksomfattande temana närmast i början av programperioden, men landskapets samarbetsgrupp ska behandla ärendet och vid behov årligen precisera sitt ställningstagande beträffande de riksomfattande temana. De riksomfattande temana är fleråriga och de startar under första hälften av programperioden. Därför är ett ställningstagande särskilt i början av programperioden motiverat.

Samarbetsgruppen kan ta ställning till innehållet i de riksomfattande teman som ska sättas igång och dra upp riktlinjer för hur de ska stöda landskapsprogrammets strategi, de nationella projekt- och åtgärdsförslagen samt den verksamhet som utgår från strukturfondsprogrammets regionala planer. Man kan i ställningstagandet också föreslå rekommendationer för de regionala aktörernas deltagande i temaansökningarna. Samarbetsgruppen kan också föreslå rekommendationer för fastställande av närmare innehåll och ansökningskriterier för projektansökan i de riksomfattande temana.

Enligt 4 mom. i paragrafen ska man i genomförandeplanen beskriva samarbetet mellan landskapen och de viktigaste gemensamma åtgärderna. Samarbetet mellan landskapen kan ske inom ramen för de samarbetsområden som avses i 18 § i ALKE-lagen eller andra samarbetsområden för landskapen med utnyttjande av antingen nationella medel eller strukturfondsmedel. I genomförandeplanen kan man föreslå en

eventuell allokering av EU-medel till landskapsövergripande verksamhet och ange ett förmedlande organ man kommit överens om, för att medlen förvaltningsmässigt så lätt som möjligt ska kunna riktas direkt till den myndighet som fattar finansieringsbeslutet.

13 § *Tidtabell för utarbetandet av landskapsprogrammets genomförandeplan*

Landskapsprogrammets genomförandeplan ska i fortsättningen utarbetas hösten efter att landskapsprogrammet godkänts, så att förslagen i planen kan beaktas vid de olika förvaltningsområdenas och myndigheternas resultat- och verksamhetsplanering följande år. I praktiken innebär detta på regionnivå en resultatplanering inom NTM-centralerna.

De första egentliga genomförandeplanerna bereds hösten 2014 efter att landskapsprogrammen för 2014–2017 blivit färdiga. För att sätta igång verkställandet av det nya strukturfondsprogrammet i början av 2014 och kunna rikta strukturfondsmedel till regionerna gör man emellertid våren 2014 med avvikande från det normala en plan för 2014 om att allokera finansieringen regionvist. Planen för de två påföljande åren görs i den genomförandeplan som läggs upp hösten 2014.

Det är sannolikt nödvändigt att granska landskapsprogrammets genomförandeplaner hösten 2015, för att man ska kunna beakta de strategiska betoningarna i det nya regeringsprogrammet och hos de regionala statliga myndigheterna. Dessutom kommer NTM-centralerna att övergå till tvåstegsstyrning 2015. Då skrivs ett fyraårigt resultatavtal för centralerna i stället för de nuvarande avtalen, det fyraåriga strategiska resultatavtalet och det årliga operativa resultatavtalet.

I 2 mom. i paragrafen föreslås att arbets- och näringsministeriet ger närmare anvisningar för tidtabellen och förfarandet i utarbetandet och granskningen av genomförandeplanen. Redan nu ger arbets- och näringsministeriet årligen anvisningar för utarbetande och granskning av NTM-centralernas strategiska resultatavtal och för beredning av genomförandeplanerna för landskapsförbundets landskapsprogram. Såväl genomförandeplanen och landskapets samarbetsdokument som NTM-centralernas strategiska resultatavtal har beretts inom september eller oktober respektive år. Det är också i fortsättningen motiverat att bereda dokumenten med samma tidtabell. I fråga om den utsatta tiden är det emellertid nödvändigt att bevara en viss möjlighet till flexibilitet exempelvis hösten efter ett riksdagsval. I mom. 1 i paragrafen föreslås dessutom att genomförandeplanen ska kunna granskas till behövliga delar. I praktiken innebär det här sannolikt en granskning av allokeringen av EU:s strukturfondsmedel så att den motsvarar den förändrade uppdelningen av myndigheterna eller de behov som uppkommer i och med att programmet genomförs. Avsikten är ändå inte att i regel göra en årlig granskning av innehållet i dokumentet.

14 § *Utarbetande av ett samarbetsavtal*

I paragrafen ska bestämmelser om de instanser som deltar i beredningen av samarbetsavtalet ingå. Utöver de instanser som deltar i finansieringen av avtalet ska landskapsförbundet delta i beredningen i det fall det är fråga om ett avtal om ett regionalt genomförande av ett landskapsprogram, ett särskilt program eller ett

strukturfondsprogram som gäller regionen. Med det här säkerställer man att avtalet harmonierar med de utvecklingsmål som fastställts i landskapsprogrammet.

Dessutom deltar sametinget i beredningen av avtalet i landskapet Lappland ifall avtalet påverkar de frågor som nämns i 9 § i lagen om sametinget.

15 § Utvärdering och övervakning av programmen

I 1 mom. i paragrafen ska en bestämmelse ingå om myndigheternas skyldigheter att i beredningsfasen av lagenliga planer och program utreda och bedöma deras miljökonsekvenser såsom bestäms i lagen om bedömning av miljökonsekvenser (200/2005). Bestämmelsen motsvarar tidigare reglering.

I 2 mom. i paragrafen ska dessutom en bestämmelse ingå, på samma sätt som förut, att vid den nationella övervakningen och bedömningen av hur målen enligt 4 § i lagen uppnås åtminstone sådana effektmål och mätinstrument som beskriver regionernas ekonomi och konkurrenskraft, läget på arbetsmarknaden, befolkningsutvecklingen, välfärden och den sociala delaktigheten samt en koldioxidsnål ekonomi och en hållbar miljöutveckling ska användas. De mätare som används ska definieras närmare i regionutvecklingsbeslutet. Samma mätare föreslås tillämpas också i uppföljningen av effekterna av andra lagenliga planer och program. Med det här ökar man den ömsesidiga jämförbarheten mellan de olika programmen. Bestämmelsen motsvarar tidigare reglering.

2 kap. Strukturfondsverksamheten

16 § Förvaltningsmyndighetens uppgifter

Bestämmelser om den fördelningen av uppgifter mellan en medlemsstat och kommissionen som ska iakttas i förvaltningen av EU:s budgetmedel som förvaltas i samarbete finns i artikel 59 i förordningen (EU, Euratom) nr 966/2012 om finansiella regler. Det finns bestämmelser om en del av uppgifterna i artiklarna 125–127 i den allmänna förordningen, uttryckligen för förvaltningsmyndigheten, den attesterande myndigheten och revisionsmyndigheten. En del av skyldigheterna i den allmänna förordningen är riktade till en medlemsstat utan att den myndighet som ska sköta uppgiften är bestämd.

1 punkten: Enligt artikel 74.2 i den allmänna förordningen ska medlemsstaterna säkerställa att förvaltnings- och övervakningssystemen i programmen inrättas enligt de fondvisa reglerna och att de här systemen fungerar i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning i budgetförordningen. Det finns inte bestämmelser i den nationella lagstiftningen om den behöriga myndigheten. Det föreslås därför att förordningen ska innehålla en bestämmelse om att uppgiften ska skötas av förvaltningsmyndigheten.

2 punkten: Utvärderingar för att förbättra programplaneringen och verkställandet görs. I artiklarna 54–57 och i artikel 114.1 finns det bestämmelser om att förhandsutvärderingar, utvärderingar under programperioden och efterhandsutvärderingar samt utvärderingsplanen ska utföras av antingen

medlemsstaten eller förvaltningsmyndigheten. Det föreslås att förvaltningsmyndigheten utnämns till behörig myndighet för uppgiften.

3 punkten: Enligt artikel 115 i den allmänna förordningen ska medlemsstaterna och den förvaltande myndigheten se till att det inrättas en central webbplats eller en central webbportal, där det finns uppgifter om medlemsstaternas alla program med länkar till dem och uppgifter om tidtabellen för programarbetet med de offentliga samrådsförfaranden som hör till. Dessutom ska medlemsstaten och förvaltningsmyndigheterna informera potentiella stödmottagare om de finansieringsmöjligheter som programmet erbjuder och göra kohesionspolitikens och fondernas betydelse och prestationer kända bland medborgarna i unionen genom att ordna information och kommunikation om partnerskapsavtalets, programmets och uppdragets (projektens) resultat och effekter. För att garantera öppenhet i fondernas stöd ska medlemsstaterna eller förvaltningsmyndigheterna föra en förteckning på internet om projekten programvis och fondvis.

Enligt artikel 116 i den allmänna förordningen ska medlemsstaten eller de förvaltande myndigheterna lägga upp en kommunikationsstrategi för programmet som godkänns av en övervakningskommitté. I strategin ska de delfaktorer som bestäms i bilaga XII i den allmänna förordningen ingå. Den här bilagan innehåller dessutom krav som preciserar artikel 115 i den allmänna förordningen och som gäller projektförteckningarna, information och kommunikation som riktar sig till allmänheten och till potentiella stödmottagare och till stödmottagare. I den nationella lagstiftningen är det nödvändigt att precisera uppdelningen av befogenheten mellan förvaltningsmyndigheten och det förmedlande organet när det gäller information och kommunikation om strukturfondsstödet. Det här sker i *18* § 3 mom. om förmedlande organ.

4 punkten: Enligt artikel 143.1 i den allmänna förordningen har medlemsstaterna i första hand ansvar för att göra de nödvändiga finansiella korrigeringsarna och återkraven. Kommissionen kan inleda en finansieringskorrigeringsprocess endast när en medlemsstat har försummat att sköta sina uppgifter på vederbörligt sätt.

Enligt artikel 126 punkt b i den allmänna förordningen är det den attesterande myndighetens uppgift att utarbeta en årlig redovisning (ett bokslut) till kommissionen. Enligt artikel 143.2 i den allmänna förordningen ska de finansiella korrigeringsarna föras in i redovisningen av den förvaltande myndigheten för det räkenskapsår då innehållandet beslutades. Det finns inte bestämmelser i den nationella lagstiftningen om den behöriga myndigheten. Det föreslås därför att förordningen ska innehålla en bestämmelse om att uppgiften ska skötas av förvaltningsmyndigheten.

17 § Förmedlande organs uppgifter

Under programperioden 2007–2013 gavs bestämmelser om skötseln av myndigheternas uppgifter i anknytning till förvaltnings- och övervakningssystemet i kommissionens förordning (EU) nr. 1828/2006. I artikel 12 i kommissionens förordning föreskrivs uttryckligen att de bestämmelser i förordningen som gäller den förvaltande myndigheten och den attesterande myndigheten ska tillämpas på det förmedlande organet. För programperioden 2014–2020 innehåller EU-lagstiftningen

inte längre motsvarande bestämmelser. Däremot föreskrivs det i artikel 123 i den allmänna förordningen att såvida uppgifter överförs ska arrangemangen bekräftas skriftligt. Därför bör de uppgifter som hör till den förvaltande och den attesterande myndigheten under perioden 2014–2020, och som med stöd av 7 § i ALKE-lagen överförs till förmedlande organ, skriftligt specificeras separat i den här förordningen.

1 punkten.: Under den här punkten föreslås en bestämmelse på ett allmänt plan om att det förmedlande organet ska ha som uppgift att fatta beslut om beviljande och utbetalning av stöd. Närmare bestämmelser ingår i den nationella lagstiftning som gäller respektive stödsystem.

2 punkten.: Enligt artikel 143.1 i den allmänna förordningen har medlemsstaterna i första hand ansvar för att göra de nödvändiga finansiella korrigeringarna och återkraven. I det här momentet föreslås en bestämmelse på ett allmänt plan om att det förmedlande organet ska ha som uppgift att återkräva stöd som betalats ut utan berättigande och att vidta andra korrigerande åtgärder. Närmare bestämmelser om återkrav av stöd ingår i den nationella lagstiftning som gäller respektive stödsystem. Med korrigerande åtgärder avses bland annat att utbetalningen av stöd avbryts, att ett stöd återbetalas på eget initiativ, att man upphör betala ut stöd, att man återkräver ett stöd (utomstående projektgenomförare) och att man ålägger stödmottagaren att betala tillbaka stödet (egna projekt). Inställelse av ett stöd har i 5 punkten i den här förordningens 17 § föreslagits hör till förvaltningsmyndigheten.

3 punkten: Det föreslås att de informations- och kommunikationsåtgärder som gäller strukturfondsstödet överförs till de förmedlande organen i deras verksamhetsområden. Dessa beskrivs närmare i förvaltningsmyndighetens kommunikationsstrategi.

4 punkten: Enligt artikel 125.2 punkt a i den allmänna förordningen har förvaltningsmyndigheten som uppgift att stöda övervakningskommitténs arbete och förse den med uppgifter om utvecklingen när det gäller det operativa programmets måluppfyllelse, ekonomiska uppgifter och uppgifter om indikatorer och delmål.

Enligt artikel 50.2 i den allmänna förordningen ska de årliga genomföranderapporterna innehålla sammanfattade uppgifter om genomförandet av programmet och dess prioriterade områden i förhållande till de ekonomiska uppgifterna, de allmänna och programspecifika indikatorerna och kvantifierade målvärdena, vid behov också till förändringar i värdet av resultatindikatorerna, och från och med 2017 de delmål som anges i resultatramarna.

På projektnivå föreslås en bestämmelse om att uppföljningen av hur de uppgifter om resultat- och aktivitetsindikatorer som ingår i projektansökan framskrider ska skötas av de förmedlande organen på samma sätt som under programperioden 2007–2013.

5 punkten: Enligt artikel 125.4 punkt a i den allmänna förordningen är det den förvaltande myndighetens uppgift att kontrollera att de medfinansierade varorna och tjänsterna har levererats och att de utgifter som deklarerats av stödmottagarna har betalats och överensstämmer med tillämplig lagstiftning samt med det operativa programmet och villkoren för stöd till insatsen.

Under programperioden 2007–2013 har de förmedlande organen utfört de administrativa kontrollerna och kontrollerna på ort och ställe med stöd av kommissionens tillämpningsförfordning (EG) nr 1828/2006, men motsvarande föreskrifter saknas i EU-lagstiftningen för perioden 2014–2020.

Av den här orsaken föreslås att en bestämmelse ska ingå i den här förordningen om att det förmedlande organet ska ha befogenhet att göra de administrativa kontrollerna och kontrollerna på ort och ställe.

6 punkten: Enligt artikel 126 punkt b och c i den allmänna förordningen ska den attesterande myndigheten utarbeta de redovisningar som avses i artikel 59.5 punkt a i budgetförordningen och attestera att redovisningarna är fullständiga, korrekta och sanningsenliga och att de överensstämmer med programmet och med tillämplig lagstiftning.

Enligt artikel 126 punkt e i den allmänna förordningen ska den attesterande myndigheten se till att den vid utarbetandet och inlämnandet av ansökningar om utbetalning har mottagit tillräckliga uppgifter från den förvaltande myndigheten om de förfaranden som tillämpats och de kontroller som utförts när det gäller utgifterna.

Enligt artikel 125.4 punkt e i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten utarbeta den förvaltningsförklaring och den årliga sammanfattning som avses i artikel 59.5 punkt a och b i budgetförordningen och för vilka en modell föreskrivs i kommissionens tillämpningsförfordning.

I den nationella lagstiftningen har utbetalningsbesluten överförts till de förmedlande organen och de uppgifter som gäller utbetalningar till stödmottagarna finns i informationssystemet. Den attesterande myndigheten ber inte längre under programperioden 2014–2020 med ett separat brev uppgifter av de förmedlande organen för kommissionens ansökningar om utbetalning, men det föreslås att attesteringsförfarandet som gäller de utgifter som de förmedlande organen betalat till stödmottagarna ska fortsättas och fastställas så att de sker en gång per år enligt den attesterande myndighetens anvisningar.

7 punkten: Enligt artikel 50.1 i den allmänna förordningen ska medlemsstaterna till kommissionen lämna in en årlig rapport om genomförandet av programmet och en slutrapport om genomförandet av programmet, och lämna in dem till kommissionen efter att övervakningskommittén har godkänt dem.

Det föreslås en bestämmelse om att det förmedlande organet ska ansvara för biståndet av förvaltningsmyndigheten i övervakningskommittéarbetet och utarbetandet av rapporter om genomförandet av programmet till kommissionen.

18 § *Förutsättningar för att vara förmedlande organ*

De förmedlande organen ska när det gäller uppgifter som delegeras till dem uppfylla kriterierna i bilaga XIII i (EU) nr 1303/2013. De här kriterierna gäller den interna kontrollmiljön, riskhantering, förvaltning och övervakning.

19 § Skötseln av uppgifterna som förmedlande organ vid landskapsförbunden

Det föreslås att uppgifterna som förmedlande organ i strukturfondsprogrammet i storregionerna i södra och västra Finland ska samlas inom två landskapsförbund. De här uppgifterna finns förtecknade i 17 § i förordningsutkastet. Det föreslås att uppgifterna som förmedlande organ i landskapsförbunden i Egentliga Finland, Kymmenedalen, Tavastland, Päijänne-Tavastland och Södra Karelen koncentreras till Nylands förbund. Det föreslås att uppgifterna som förmedlande organ i landskapsförbunden i Södra Österbotten, Österbotten, Mellersta Finland och Satakunta koncentreras till Birkalands förbund.

20 § Skötseln av vissa strukturfondsuppgifter vid landskapsförbunden

I paragrafen finns ett förslag om skötseln av strukturfondsuppgifter som avses i 17 § och som gäller förbund som inte nämns i 19 §. De här uppgifterna ingår i uppgifterna för förmedlande organ enligt 17 §. Den föreslagna lösningen avviker både från förvaltningen av de strukturfondsuppgifter som sköts vid närings-, trafik- och miljöcentralerna och från skötseln av uppgifterna som förmedlande organ vid landskapsförbunden. Med tanke på hela Finlands strukturfondssystem är den här lösningen varken effektiv eller ändamålsenlig. Arbets- och näringsministeriet har inte som avsikt i egenskap av förvaltningsmyndighet för strukturfondsprogrammet att vidta särskilda åtgärder i saken, men det understryker att ministerarbetsgruppen för förvaltning och regionutveckling den 18 september 2013 har uppmanat förbunden att i likhet med närings-, trafik- och miljöcentralerna specialisera sig på strukturfondsförvaltningen. Det är emellertid inte möjligt att höja mängden tekniskt stöd på grund av den föreslagna modellen. Arbets- och näringsministeriet fortsätter att utveckla förvaltningsmodellen tillsammans med landskapsförbunden.

21 § Den attesterande myndighetens uppgifter

1 punkten: Utöver de uppgifter som anges i den allmänna förordningen föreslås en bestämmelse om att strukturfondsprogrammets attesterande myndighet, bland de uppgifter som gäller medlemsstaterna, ansvarar för lämnandet av betalningsprognoser och andra ekonomiska uppgifter till kommissionen, vilket närmare anges i artikel 112 i den allmänna förordningen.

2 punkten: Dessutom ska den meddela om oriktigheter till kommissionen enligt artikel 122.2 i den allmänna förordningen.

Den attesterande myndigheten har under programperioden 2007–2013 ansvarat för de uppgifter som anges i 1 och 2 punkten.

3 punkten: Enligt artikel 126 punkt b och c i den allmänna förordningen ska den attesterande myndigheten utarbeta de redovisningar (bokslut) som avses i artikel 59.5 punkt a i budgetförordningen senast inom 15 februari följande budgetår (budgetåret är 1 juli till 30 juni) och attesterar att redovisningarna är fullständiga, korrekta, sanningsenliga och programenliga och att de överensstämmer med tillämplig rätt. Till redovisningarna ska förvaltningsmyndighetens förvaltningsförklaring och ett sammandrag bifogas.

I artikel 137.2 i den allmänna förordningen som gäller programperioden 2014–2020 ingår en ny så kallad blockeringsrätt, en medlemsstat har alltså rätt att från de årliga redovisningarna (och ansökan om mellanbetalningar) till kommissionen undanta utgifter som tidigare omfattats av en ansökan om mellanliggande betalning, på grund av att en granskning av utgifternas laglighet och korrekthet pågår, och inkludera hela utgiftsbeloppet eller de delar av detta som senare befinns lagliga och korrekta i en ansökan om mellanliggande betalning som avser de följande räkenskapsåren. I 3 punkten i förslaget till förordning föreslås en bestämmelse om att den här uppgiften som gäller en medlemsstat läggs på den attesterande myndigheten.

22 § Revisionsmyndighetens uppgifter

Utöver de uppgifter som anges i den allmänna förordningen ger revisionsmyndigheten med stöd av 10 § 2 mom. i ALKE-lagen (7/2014) och enligt artikel 124 i den allmänna förordningen i samband med utnämningar av den förvaltande myndigheten och den attesterande myndigheten och dessutom av de förmedlande organen en rapport och ett yttrande från ett oberoende revisionsorgan om efterlevnaden av de kriterier enligt bilaga XIII i den allmänna förordningen som ligger till grund för utnämningarna.

Eftersom en behörig myndighet som enligt den allmänna förordningen svarar för att fastställa en prövotid och för att avsluta utnämningen som en följd av att utnämningsskriterierna inte har uppfyllts inte har utnämnts separat i medlemsstaten är det viktigt att med förordningen ge närmare bestämmelser om att revisionsmyndigheten ska ansvara för att vid behov vidta åtgärder som krävs i EU-lagstiftningen, såvida befintliga revisions- och kontrollresultat visar att den utnämnda myndigheten inte längre uppfyller kriterierna enligt bilaga XIII i den allmänna förordningen.

23 § Sammansättningen av, medlemmarna i och mandatperioden för strukturfondens övervakningskommitté

I paragrafen preciseras 14 § i ALKE-lagen som gäller övervakningskommittén beträffande sammansättningen av, medlemmarna i och mandatperioden för övervakningskommittén. Ordförande och vice ordförande för övervakningskommittén ska vara från arbets- och näringsministeriet.

I sammansättningen av den övervakningskommitté som statsrådet tillsätter ska EU:s partnerskapsprincip iakttas. Till medlemmar av övervakningskommittén kan man utnämna representanter från ministerierna, från andra myndigheter som deltar i verkställandet av programmet, från landskapsförbunden och deras medlemmar, från de centrala arbetsmarknads- och näringsorganisationerna och från organisationer som representerar medborgarsamhället. Övervakningskommittén verkar tills programperioden avslutas.

Övervakningskommitténs uppgifter anges i artikel 110 i den allmänna förordningen. Övervakningskommittén ska enligt artikel 110.2 godkänna bland annat de metoder och principer som används för att välja ut insatser (projekt), årsrapporterna och slutrapporterna om genomförandet, utvärderingsplanen för och kommunikationsstrategin för det operativa programmet.

Övervakningskommitténs mandatperiod upphör inte när tiden för stödberättigande under perioden 2014–2020 avslutas, utan den fortsätter tills programperioden avslutas. Det finns bestämmelser om den utsatta tiden för inlämnande av avslutandedokument för programperioden i artikel 138 och 141 i den allmänna förordningen. Under 2016–2025 ska för avslut av programperioden de räkenskaper som avses i artikel 137.1 i den allmänna förordningen av den attesterande myndigheten överlämnas till kommissionen, likaså en förvaltningsförklaring och en årlig sammanfattning av det föregående räkenskapsåret enligt artikel 125.4 punkt e samt ett revisionsuttalande och en kontrollrapport av revisionsmyndigheten över föregående räkenskapsår enligt artikel 127.5 punkt a och b. Enligt artikel 141 i den allmänna förordningen ska medlemsstaterna utöver de handlingar som avses i artikel 138 för det sista räkenskapsåret från och med den 1 juli 2023 till den 30 juni 2024 lämna in en slutlig genomföranderapport för det operativa programmet. Övervakningskommittén ska sålunda verka tills programperioden 2014–2020 avslutas.

24 § Styrgruppen för en riksomfattande åtgärdshelhet

I paragrafen föreslås bestämmelser om vilka uppgifter en styrgrupp för den riksomfattande åtgärdshelheten ska ha.

Med åtgärdshelheten avses inte detsamma som i programdokumentens kompletteringsdelar under programperioden 2000–2006. Programdokumentet för programperioden 2014–2020 avviker också till uppbyggnaden från programdokumentet för programperioden 2007–2013. I ESF:s riksomfattande verksamhet finns det tre teman som vart och ett motsvaras av en verksamhetslinje i programdokumentet. Varje tema har ett eget ministerium (ANM/ASF, UKM och SHM) som svarar för innehållsberedningen. I ERUF:s riksomfattande verksamhet finns det ett tema. Under temana finns åtgärdshelheter, som är projekt eller projekthelheter och som i beredningen av programmet 2014–2020 har kallats riksomfattande utvecklingsprojekt, dock med kommentaren att det inte gäller riksomfattande utvecklingsprogram i stil med programperioden 2007–2013.

Enligt paragrafen ansvarar styrgruppen för den riksomfattande åtgärdshelheten för den strategiska styrningen av den riksomfattande åtgärdshelheten och för att övervaka och bedöma och i övrigt stöda dess genomförande. Styrgruppen övervakar också att strukturfondsprogrammets riksomfattande och regionala verksamheter kompletterar och stöder varandra i åtgärdshelheten.

Urvalskriterierna för projekten och befogenheten att utfärda urvalskriterier har på ett allmänt plan beskrivits i programdokumentet. Enligt EU-rätten är programdokumentet juridiskt bindande. Övervakningskommittén fastställer alla allmänna urvalskriterier för projekten och de särskilda urvalskriterier som gäller specialmål och som ingår i programdokumentet. Enligt programdokumentet kan landskapets samarbetsgrupper och förmedlande organ dessutom ställa särskilda urvalskriterier.

Styrgruppen för den riksomfattande åtgärdshelheten kan för det förmedlande organet lägga fram förslag till särskilda urvalskriterier som tillämpas på de projektansökningar som ingår i åtgärdshelheten och vid behov förslag till

prioriteringar i projektansökningarna. Styrgruppen kan behandla projektansökningarna i samarbete med det förmedlande organet. Det förmedlande organet beslutar dock alltid om de särskilda projektspecifika urvalskriterierna och fattar beslutet om beviljande.

Samarbetsprocessen mellan styrgruppen för den riksomfattande åtgärdshelheten och det förmedlande organet ingår i beskrivningen av det förmedlande organets förvaltnings- och övervakningssystem. Samarbetet kan bestå av att ge utlåanden exempelvis om finansieringen av projekt med tanke på hur strategierna genomförs och kompletteras, men de här utlåandena är inte juridiskt bindande för de förmedlande organen. En bestämmelse om att ge styrgruppen för den riksomfattande åtgärdshelheten eller någon annan instans en utlåanderätt som är juridiskt bindande för den finansierande myndigheten kräver en lagändring, eftersom en sådan bestämmelse inte kan införas på förordningsnivå. För att ge utlåanden krävs det inte någon separat anteckning om utlåanderätt i förordningen.

Enligt 35 § *5* mom. i ALKE-lagen kan ministerierna tillsätta styrgrupper för behandlingen av det operativa programmets nationella teman och till stöd för genomförandet. Styrgruppen kan vara gemensam för flera åtgärdshelheter och med en riksomfattande ledningsgrupp, styrgrupp eller en annan grupp som tillsatts för ett motsvarande uppdrag.

3 kap. **Ikraftträdande**

25 § *Ikraftträdande*

Förordningen har föreslagits träda i kraft den 1 maj 2014.

Förslagets konsekvenser

Bestämmelserna i detta förordningsförslag har inte några direkta ekonomiska konsekvenser.

En minskning av antalet förmedlande organ för strukturfondsmedel är avsedd att minska kostnaderna för strukturfondsförvaltningen.

Beredningen av förslaget

Förordningsförslaget har beretts som ett tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet. Förslagsutkastet har i olika skeden behandlats i delegationen för region- och strukturpolitik. Dessutom har förslagsutkastet varit utsänt för omfattande utlåanden.